

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

Przebieg choroby

BIULETYN BIBLIOTEKI UMCS

ROK XXIV

NR 4 1976

LUBLIN

1977

KOLEGIUM REDAKCYJNE

**Mieczysława Adrianek, Teresa Gaworczyk,
Zdzisław Kowalski (przewodniczący), Stefan Pawelec**

Projekt okładki: Zbigniew Józwik

**BIULETYN BIBLIOTEKI
UMCS**

Rok XXIV

1976 • Nr 4

oras. 2913/24/4

S p i s t r e ą c i

	Str.
Trzydzieści lat działalności UNESCO na rzecz rozwoju bibliotek /Maria Jasienowicz, Joanna Miketta/	5
Bernard O'Connor i jego "The History of Poland" /Sabina Barbara Flenczewska/	13
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej UMCS /Anna Zagórska/	19
Recenzja: Bremley Gerald: World Trends in Library Education. London: Clive Bingley 1975 8 ^o 234 s. /Irena Pawelec/	23
Kronika Biblioteki UMCS /1 VII - 31 XII 1976 r./ /Maria Wilczyńska/	25

MARIA JASTENOWICZ, JOANNA MIKETTA

TRZYDZIEŚCI LAT DZIAŁALNOŚCI UNESCO
NA RZECZ ROZWOJU BIBLIOTEK

Wśród istniejących obecnie na świecie blisko 5 tysięcy organizacji międzynarodowych jedną z najbardziej znanych jest powstała w listopadzie 1946 r. UNESCO. Myśl o jej utworzeniu zrodziła się jeszcze w czasie II wojny światowej w r. 1943, kiedy premier Attlee wypowiedział sławne sformułowanie, że wojny rodzą się w umysłach ludzi i tylko umysł ludzki może znaleźć sposób, by ich uniknąć na przyszłość. Słowa te znalazły się później w akcie konstytucyjnym organizacji. Zgodnie z tym aktem "celem Organizacji jest popieranie sprawy pokoju, bezpieczeństwa przez zacieśnienie współpracy między narodami w dziedzinie oświaty, nauki i kultury dla zapewnienia powszechnego poszanowania sprawiedliwości, praw człowieka i podstawowych swobód, jakie Karta Narodów Zjednoczonych przyznaje wszystkim ludziom bez różnicy rasy, pici, języka lub religii".

Realizując swe główne założenia UNESCO rozwija działalność w zakresie rozszerzania kontaktów i wzajemnego zrozumienia między narodami za pomocą środków masowej informacji /radio, telewizji, książki/ popierania rozwoju powszechnego nauczania, badań naukowych, czuwania nad ochroną ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego, rozwijania współpracy i wymiany kulturalnej między wszystkimi narodami.

W chwili powstania UNESCO liczyła 20 państw członkowskich, głównie krajów zachodnio-europejskich /Polska należała od 1945r./; obecnie liczba jej członków wynosi 136, z których ponad połowę

stanowią państwa powstałe po wojnie. Od 1956 r. do UNESCO należą ZRRR i kraje socjalistyczne; liczba państw Trzeciego Świata stale się również powiększa.

UNESCO jest organizacją międzynarodową. Jej schemat organizacyjny obejmuje: Konferencję Generalną, Radę Wykonawczą i Sekretariat z siedzibą w Paryżu. Organizacja ta działa również przez komitety narodowe do spraw UNESCO w poszczególnych państwach członkowskich. Komitety te organizują współpracę zainteresowanych instytucji z UNESCO, ułatwiają realizację programów międzynarodowych w zakresie oświaty, nauki i kultury.

Jako organizacja światowa UNESCO ściśle współpracuje z przeszło 300-u innymi organizacjami międzynarodowymi; w zakresie bibliotekarstwa i bibliografii współpracuje z IFLA, FID, ISO.

W pierwszych latach po wojnie UNESCO zajmowała się szczególnie odbudową zniszczonych przez wojnę placówek oświatowych, naukowych i kulturalnych. Pierwsze akcje prowadzone były głównie na terenie Europy. Podstawowym problemem dla UNESCO była również walka z analfabetyzmem, która objęła zwłaszcza kraje Trzeciego Świata - Afrykę, Azję, Bliski i Daleki Wschód, Amerykę Łacińską.

Oświata znajduje się w dalszym ciągu w centrum uwagi UNESCO, podkreśla się prawo jednostki do kształcenia i nauki, uznaje za nieodzowny czynnik rozwoju ekonomicznego i społecznego. W realizacji tego celu dąży się do demokratyzacji i odnowy systemów oświatowych. Rok 1970 ogłoszony był przez UNESCO rokiem oświaty, w którym podjęto wiele inicjatyw w celu reformy systemów oświatowych. Podniesiono również rangę oświaty ustawicznej, która odgrywa tak ważną rolę w obecnym świecie. UNESCO współpracując

z Międzynarodowym Biurem Oświaty przyczynia się do rozpowszechniania nowych idei pedagogicznych za pomocą wydawnictw. Kolejnym przedmiotem zainteresowań UNESCO jest współpraca w dziedzinie nauki i techniki. Podobnie jak w sprawach oświaty główny nacisk położony jest na pomoc krajom rozwijającym się. Ponieważ nauka traktowana jest jak jeden z głównych motorów zmian społecznych, w centrum uwagi organizacji znajdują się nauki ścisłe i przyrodnicze: geologia, hydrologia i oceanografia, chociaż i nauki społeczne zajmują coraz więcej miejsca w programach UNESCO. UNESCO poświęca wiele uwagi opracowywaniu polityk naukowych, informacji naukowej, badaniom naukowym.

Trzecią dziedziną działalności organizacji jest problematyka kultury, a szczególnie ochrona wartości kulturalnych w krajach uprzemysłowionych i rozwijających się. Dążąc do wzajemnego zbliżenia między państwami o różnych kulturach UNESCO organizuje wystawy dzieł sztuki, publikuje tłumaczenia wybitnych pisarzy oraz prowadzi studia nad kulturami.

Działalność w zakresie oświaty, nauki i kultury ściśle związana jest z rozwojem środków informacji, do których UNESCO przywiązuje dużą wagę. Reprezentując pogląd, że każdy ma prawo do informacji, UNESCO prowadzi akcję na rzecz wyrównania dysproporcji między krajami rozwiniętymi a rozwijającymi się. Wykorzystywanie środków masowej informacji jak radia, telewizji, prasy i książki ma sprzyjać umocnieniu pokoju i międzynarodowego zrozumienia.

W realizacji programów oświatowych, naukowych i kulturalnych książka odgrywa zasadniczą rolę. Toteż UNESCO poświęca problemom książki wiele miejsca w swej działalności. Rok 1972 ogłoszono

szony był międzynarodowym rokiem książki, głównym jego hasłem było "książka dla wszystkich". W związku z nim odbyło się wiele imprez w poszczególnych państwach członkowskich oraz opracowano "Kartę książki", która zobowiązuje wydawców, księgarzy, bibliotekarzy i twórców książki do aktywnej działalności na rzecz produkcji i rozpowszechniania książek, sprzyjających współpracy pokojowej i przyczyniających się do zbliżenia międzynarodowego.

W zintegrowanym systemie szerokiej działalności UNESCO biblioteki, ośrodki informacji i archiwa stanowią jedno z najważniejszych ogniw. Bezpośrednio po wojnie najpilniejszym zadaniem była pomoc materialna dla zniszczonych bibliotek i zabezpieczenie ich zasobów. W późniejszym okresie głównym zainteresowaniem UNESCO objęte zostały kraje rozwijające się. Jej działalność dotyczyła wszystkich typów bibliotek, przy czym za szczególną zasługę organizacji uznać należy podkreślenie roli i znaczenia bibliotek publicznych. Wiara UNESCO w biblioteki publiczne wynika z samych założeń tej organizacji, według których "każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestnictwa w życiu kulturalnym społeczeństwa". Zgodnie z tą zasadą UNESCO popiera tworzenie bibliotek publicznych i ośrodków informacji tam, gdzie dotąd one nie istniały, niesie pomoc finansową w ich tworzeniu oraz w kształceniu kadry bibliotekarskiej. Tak np. powstały: ośrodek szkoleniowy w Ibadan i biblioteka wzorcowa w Enugu /Nigeria/, biblioteka publiczna w Medallinie /Kolumbia/, w Hawanie /Kuba/. Liczne staże, konferencje, misje ekspertów i publikacje UNESCO dotyczące bibliotek publicznych zmierzały do podkreślenia ich roli jako ośrodków rozwoju ekonomicznego i społecznego. Władze polityczne państw członkowskich, uznając tę rolę, zrozumiwały konieczność

niesienia pomocy tym instytucjom w przekonaniu o ich użyteczności dla ustawicznego kształcenia oraz jako ośrodków informacji służącej całemu społeczeństwu. W ramach serii podręczników dla bibliotek publicznych ukazała się w r. 1963 broszura znanego pisarza francuskiego André Maurois "La bibliothèque publique et sa mission", która przyczyniła się do szerszej popularyzacji tej nowoczesnej koncepcji biblioteki.

W szerokim kręgu zainteresowań UNESCO znajdują się również biblioteki szkolne i informacja oświatowa. W bibliotekach szkolnych nabywa się bowiem nawyków czytelniczych, pozwalających w przyszłości uniknąć groźby wtórnego analfabetyzmu oraz uzyskuje możliwość edukacji permanentnej. Biblioteki szkolne muszą być integralnie włączone w plany rozwoju oświaty poszczególnych państw pod kątem zmodyfikowania procesu nauczania w rozmaitych stadiach kształcenia. Dlatego też ważna jest koordynacja pracy bibliotek z założeniami rozwojowymi instytucji, do których obsługi zostały one powołane. Na wielu zjazdach i konferencjach UNESCO podkreślano tę nową rolę bibliotek szkolnych, w niektórych krajach rozwijających się /Nigeria, Honduras/ powstały biblioteki doświadczalne podejmujące służbę oświatową. Nowa koncepcja przyswajania wiedzy poprzez uczenie samodzielnych poszukiwań czytelniczych prowadzi do całkowitej integracji pracy biblioteki z procesem kształcenia. Toteż wraz ze wzrostem oświaty konieczny jest rozwój nowoczesnych bibliotek.

W zakresie bibliotek uniwersyteckich i specjalnych, ściśle związanych z dziedziną nauki i techniki, UNESCO również rozwijała szeroką działalność poprzez seminaria, zjazdy, stypendia, publikacje, przyczyniając się do poprawy ich działalności.

Dzięki UNESCO zostały wyraźniej określone cele i funkcje bibliotek, ich miejsce w życiu uczelni oraz niezbędne warunki potrzebne do realizacji ich roli statutowej. Dla krajów rozwijających się UNESCO zorganizowała szereg kształcących konferencji /np. w Mendoczie, w Argentynie/, m.in. dotyczących udziału biblioteki w budżecie uniwersyteckim.

Pojmowanie roli bibliotek z biegiem lat ulegało znamiennej ewolucji. Polegała ona na coraz ściślejszym ich włączaniu w zintegrowany system informacji naukowej i technicznej. Znalazło to wyraz w szeregu seminariów informacyjnych, organizowanych przez UNESCO jak w Quito /Ekwador/ w Colombo /Sri Lanka/ w Kairze /Egipt/ a wreszcie w konferencji międzynarodowej na temat planowania infrastruktury narodowej w dziedzinie dokumentacji, bibliotek i archiwów /Paryż 23-27.IX.1974/, która zleciła państwom członkowskim stworzenie narodowych systemów informacji /NATIS/.

Stworzenie światowego systemu informacji UNISIST jest przedmiotem prac UNESCO wspólnie z Międzynarodową Radą Unii Naukowych /ICSU/ już od roku 1967. Chodzi tutaj o utworzenie systemu dostatecznie elastycznego w oparciu o systemy informacyjne poszczególnych państw członkowskich, który zaspokoiłby potrzeby informacji całej wspólnoty naukowej na świecie.

NATIS, systemy narodowe informacji, i UNISIST, międzynarodowy system przekazywania informacji, stanowią zasadniczy wkład UNESCO w stworzenie nowoczesnie pojętych służb informacyjnych i dokumentacyjnych na wszelkich poziomach: regionalnym, narodowym i międzynarodowym. Konferencja Generalna zaaprobowwała te dwa systemy, których zasadniczym celem jest "otworzyć dostęp każdemu i bez jakichkolwiek ograniczeń do zasobów bibliotecznych

i dokumentacyjnych ludzkości".

Wzrosła rola bibliotek narodowych, którym UNESCO poświęcała również wiele uwagi. W ramach NATIS biblioteki te nie tylko uczestniczą w międzynarodowej wymianie publikacji, ale również przez tworzenie bibliografii bieżącej wezmą udział w bibliografii światowej. Powstały na konferencjach UNESCO i FIAB światowy system kontroli bibliograficznej /UBC/ dąży do ujednoczenia norm bibliograficznych, co pozwoli przy pomocy komputerów być może już w 1984 r. zrealizować ambitne marzenie Otleta o stworzeniu bibliografii światowej.

UNESCO obok zagadnień ogólnych, dotyczących informacji i bibliotek, interesowała się w dużym stopniu międzynarodową normalizacją technik gromadzenia i zarządzania jak również środków użytkowania informacji. W zakresie ujednoczenia norm katalogowania i bibliografii UNESCO wspólnie z FIAB opracowywała nowe zasady. Co się tyczy przekazywania i poszukiwania informacji za pomocą komputerów, UNESCO nieustannie pracuje nad racjonalnym zastosowaniem informatyki do bibliotekarstwa i bibliografii. Polepszenie metod pracy w bibliotekach w połączeniu z próbami wdrażania nowoczesnych technik jest przedmiotem troski UNESCO. Celowi temu służy szereg publikacji, m.in. seryjne jak "Dokumentacja, biblioteki i archiwa. Studia i badania", "Bibliografie i informatory". Podstawową publikacją, obejmującą artykuły ze wszystkich dziedzin interesujących bibliotekarzy, jest "Bulletin de l'UNESCO à l'intention des bibliothèques", publikowany w pięciu językach, który pozwala na wymianę doświadczeń o zasięgu światowym.

Nakreślone powyżej kierunki działalności UNESCO w okresie trzydziestolecia nie wyczerpują rejestru różnorodnych akcji

podejmowanych przez tę organizację. Wśród nich najważniejsze jest kształcenie bibliotekarzy na różnych poziomach, które wymagałoby osobnego omówienia. Niewątpliwą zasługą UNESCO jest zbliżenie pracowników książki z różnych rejonów świata, podniesienie rangi bibliotek, które współdziałając z instytucjami, jakim służą, mogą skutecznie oddziaływać na przyspieszenie procesu rozwoju ekonomicznego i społecznego krajów.

Literatura przedmiotu:

1. Penna Carlos Victor: Trente ans d'activité de l'UNESCO en faveur du développement des services de documentation, bibliothèques et archives. Bulletin de l'UNESCO à l'intention des bibliothèques 1976 Vol. 30 nr 6 s. 339 - 348.
2. Biuletyn Polskiego Komitetu do Spraw UNESCO 1976 nr 8/192/, 42 s. Numer specjalny z okazji XXX-lecia UNESCO pt. UNESCO 1946 - 1976.
3. Cain Julien: Structure et fonctions du Department de la Documentation, des Bibliothèques et des Archives de l'UNESCO. Bulletin de l'UNESCO à l'intention des bibliothèques 1971 Vol. 25 s. 331 - 338.
4. Biuletyn Polskiego Komitetu do Spraw UNESCO 1971 nr 9/144/, 47 s. Numer specjalny: UNESCO 1946 - 1971.

SABINA BARBARA FLANCZEWSKA

BERNARD O'CONNOR I JEGO "THE HISTORY OF POLAND"

W roku 1698 ukazała się w Londynie dwutomowa pierwsza historia Polski napisana przez Bernarda O'Connora, Irlandczyka z pochodzenia, nadwornego lekarza króla Jana III Sobieskiego w latach 1693-1694. Zarówno jego postać jak i dzieło zasługują na bliższe zainteresowanie.

Bernard O'Connor urodził się w irlandzkim hrabstwie Kerry ok. r. 1666. Taką przybliżoną datę notują rejestry fakultetu medycznego w Reims, gdzie po uprzednich studiach w Paryżu i Montpellier otrzymał dyplom "Doktora medycyny i anatomii" dnia 11 IX 1693 r. W tym okresie, przebywając w Paryżu, poznał dwóch młodych Polaków, synów kanclerza. Być może byli to Jan i Michał, synowie Dominika Mikołaja Radziwiłła, Kanclerza W. Litewskiego w latach 1690-1697. Więńczyli oni swą edukację tradycyjnym wojazem zagranicznym po Francji i Włoszech. W towarzystwie młodych ludzi odbył O'Connor podróż do Włoch i Wiednia, a następnie przyjechał do Polski i zaprotegowany przez posła weneckiego, Hieronima Alberto de Conti został jednym z nadwornych lekarzy króla Jana III /obok Jonasza, Żyda włoskiego/. Po niespełna dwunastu miesiącach pobytu, nie mogąc pomóc królowi w jego nieuleczalnej chorobie, wyjechał O'Connor z Polski 11 /lub 13/ XI 1694 r. w charakterze przybocznego lekarza Teresy Kunegundy, córki króla Jana III, świeżo zaślubionej Maksymilianowi Emanuelowi Wittelsbachowi, elektorowi bawarskiemu. W lutym 1695 r. był już w Londynie. Zajął się wkrótce wykładami w Oxfordzie i Cambridge, jak też pisanem dzieł medycznych i praktyką lekarską.

W tym okresie "zgubił" O' w pisowni nazwiska i zmienił wyznanie z katolickiego na anglikańskie. Wiadomo bowiem, że wydany w Anglii akt prawny tzw "Test Act" /22 III 1673/ wykluczał katolików ze służby publicznej. Publikacje lekarskie utorały O'Connorowi drogę do godności członka "Royal Society" /27 XI 1695/ i "Royal College of Physicians" /16 IV 1696/. W wieku 32 lat był znany i popularny, a jego lekarska i naukowa kariera wydawała się zapewniona. Niestety zmarł po kilkudniowej chorobie w końcu października 1698 r. i 3 XI tegoż roku został pochowany w kościele St. Giles-in-the Fields w Londynie.

Bernard O'Connor, znakomity jak na owe czasy lekarz, utrzymywał stosunki z wybijającymi się postaciami ówczesnego świata lekarskiego w Anglii. Do jego znajomych należał m.in. John Radcliffe, dziekan Uniwersytetu w Cambridge i lekarz Anny, szwagierki króla Wilhelma III Oranjskiego. Korespondował z Hansem Sloane, sekretarzem i późniejszym prezesem "Royal Society", którego zbiory stały się w połowie XVIII-ego wieku fundamentem British Museum. Umiał też pozyskać sobie przychylność sławnych angielskich osobistości politycznych. Mógł liczyć na W. Legge lorda Dartmouth, którego leczył z powrodem w czasie pobytu w Wenecji. Znał też Laurence Hyde lorda Rochester, ambasadora króla Karola II Stuarta w r. 1676 w Polsce /ojca chrzestnego Teresy Kunegundy, córki króla Jana III/ oraz najświetniejszego z nich, Johna Churhill'a księcia Marlborough, głównodowodzącego wojsk angielskich króla Jakuba II Stuarta, a następnie stronnika króla Wilhelma III Oranjskiego. Zostali oni następnie adresatami poszczególnych rozdziałów jego książki.

Gdy w dniu 17 VI 1696 zmarł w Polsce król Jan III, w Anglii

politycy z otoczenia Wilhelma Orańskiego, króla Anglii /od 6 II 1689 r. - po usunięciu Stuartów, popieranym przez Francję/, zainteresowali się Polską zwłaszcza ze względu na niebezpieczeństwo obioru kandydata francuskiego, księcia Conti. Jak wiadomo, Wilhelm Orański, zarówno jako stathouder Holandii, jak i król Anglii prowadził zdecydowaną politykę antyfrancuską, skierowaną konkretnie przeciw wszelkim poczynaniom króla Ludwika XIV, rozszerzającym wpływy Francji.

Tak więc O'Connor, o którym wiadomo, że w Polsce przebywał około roku, był wprost nagabywany o napisanie książki na temat naszego kraju. "The History of Poland" powstała więc niejako "na zamówienie", co autor wyraźnie zaznaczył w przedmowie.

O dziele tym dowiadujemy się po raz pierwszy z "Journal book of the Royal Society" z 23 II 1697 r., gdzie zanotowano, że autor zaprezentował egzemplarz pracy członkom "Royal Society". W przedmowie do dzieła nie wspominał O'Connor o tym, jakoby wydanie z r. 1698 było drugie. Natomiast w tejże przedmowie opisał elekcję króla Augusta II Sasa /15 IX 1697 r. - koronacja/, którego niedzielnym portret zdołał ozdobić również oba tomy dzieła. Usprawiedliwił się następnie, że książka została opublikowana dopiero w kilka lat po jego powrocie do Anglii i zaznaczył, że nie ukazałaby się prędko, gdyby nie pomoc jego kolegi, Johna Savage, który pomógł mu w uporządkowaniu notatek.

Dzieło opracował w formie listów do znanych sobie głównych postaci Anglii końca XVII wieku /dobranym odpowiednio do ich zainteresowań i zajęć, jak też do tematyki danego listu/, a następnie podzielił na dwa tomy. Tom pierwszy składa się z przedmowy, spisu treści, literatury, na którą autor się oparł i sześć listów

stów. Listy te zawierają krótkie omówienie dziejów Polski do czasu elekcji króla Augusta II, Sasa, następnie opis geograficzny Polski oraz dzieje i opis W. Ks. Litewskiego. Do tomu dołączono na końcu kilka drobnych rozprawek medycznych z osobną numeracją strona. Uspełnieniem tomu jest mapa Królestwa Polskiego i W. Ks. Litewskiego, portret króla Jana III i miedzioryt, przedstawiający dziecko karmione przez niedźwiedzicę. Jest to ilustracja do opowieści, zasłyszanej przez autora podczas jego pobytu w Polsce. Tom drugi zawiera dziesięć listów, przedstawiających współczesne autorowi stosunki w Rzeczpospolitej Obojga Narodów, ozdobione miedziorytem, przedstawiającym posiedzenie Sejmu polskiego. Jedynie pierwszy z nich napisał sam autor. Dalsze opracował J. Savage na podstawie jego materiałów.

Przedmowa, pochodząca od autora zasługuje na szczególną uwagę, warto więc jeszcze raz do niej wrócić. O'Connor zaznaczył w niej, że dzieło jego jest bardzo niekompletnym obrazem Królestwa Polskiego. Zachęcał swych rodaków do zwiedzenia go i doskonalszego opisu. Dziwił się przy tym, że podróżując do Niemiec, nie wyruszają z Berlina poprzez Prusy do Poznania i Warszawy, lub z Wiednia przez Śląsk do Krakowa. Uważał, że mogliby odbyć tę podróż w ciągu 3 miesięcy i nie uważać tego czasu za stracony. Podróż ta nie byłaby tak wygodna, jak w innych krajach, ale ujrzeliby wiele ciekawych miejscowości, poznaliby wspaniałość dworu i wielkość magnatów, którzy wcale nie byli tak barbarzyńscy i nieokrzesani, jak się ich ogólnie przedstawiało. Dzięki podróżom na zachód i bezpośrednim wpływom Francji poprzez Francuzki na tronie polskim jak też subsydowanie stronnictwa profrancuskiego, obyczaje ich złagodniacy. Jednakże Polacy i Litwini, jak pisał dalej, nabrali

przekonania, że zainteresowanie Francji ich krajem niosło ze sobą groźbę absolutyzmu, do którego za żadną cenę nie cnieieli dopuścić, stojąc na straży swych szlacheckich swobód i uważając króla za pierwszego wśród siebie równych. Zależało na tym "zerówno szlachcie jak i duchowieństwu /bardzo licznemu i zamożnemu/, aby wspólnie ograniczać siłę króla i utrzymywać w zależności chłopów; którzy są z tego zadowoleni!/ a raczej nieświadomi swego niewolnictwa". Tak więc jak dalej wywodził O'Connor, król pragnąc, aby jego potomstwo odziedziczyło tron, powinien był postępować ostrożnie. Tymczasem król Jan przez przedwczesne zabiegi w celu zapewnienia korony swemu synowi Jakubowi sprawił, że po raz pierwszy w historii Polski elekcyjnej nie wybrano żadnego z synów zmarłego króla, uważając, że przedstawiciel obcej dynastii będzie bardziej odpowiadać interesom magnaterii polskiej i litewskiej. O'Connor zresztą naiwnie uważał, że nowy monarcha Rzeczypospolitej Obojga Narodów, August II Sas odzyska utracone terytoria i przywróci jej dawną potęgę. Nie dostrzegając złożonych przyczyn głębokiego już wtedy upadku kraju i nie przypuszczał, że Sasi go przypieczętują.

W ostatniej części przedmowy podał autor powody, dla których zajął się historią Polski. Otóż jego głównym pragnieniem, gdy przybył do naszego kraju, zachęcony przez Polaków, spotkanych za granicą, było pogłębienie wiedzy medycznej. "Miało jednak znajdując materiału do zaspokojenia ciekawości w tym względzie", jak pisał bardzo oględnie, "i nie chcąc zmarnować trudu podróży do tak odległego kraju" zainteresował się przeszłością i współczesnym sobie stanem Polski. Sięgnął do dzieł historyków polskich /najczęściej cytując Krzysztofa Martknocha/, do relacji cudzoziemców, którzy odwiedzili Polskę /np. Beauplana i Hauteville/

rozmawiał z panami, otaczającymi króla i obserwował sam ten tak przedziwny dla niego kraj i ludzi. Nie czuł się historykiem z powołania, starał się jednak wywiązać z podjętego zadania najlepiej jak potrafił, stosując, jak pisał, pewien krytycyzm w przytaczaniu niewiarygodnych lub wprost bajecznych fragmentów historii Polski. W końcowej uwadze przedmowy dodał, że książka jego rozrosła się do dwóch tomów dzięki interwencji J. Savage'a, który uważał, że dzieło powinno zawierać możliwie szeroką tematykę. "The History of Poland" spełniła to zadanie. Dała Anglikom powierchowe pojęcie o wcześniejszych dziejach Polaki i przedstawiła dość dokładnie jej etan przy końcu panowania Jana III - jej ustrój wojsko, bogactwa naturalne, handel, stan oświaty, zdrowotność, obyczaje, odrębnie traktując Gdańsk i Ks. Kurlandii. Uwagi autora, wtrącane w wielu miejscach, a niekiedy rozrastające się do całych rozdziałów /np. obyczaje/, nadały książce specjalny walor. Książka jako całość jest wyrazem poglądów przedstawiciela kraju startującego do mocarstwowości na państwo, które swą potęgę miało już poza sobą. Omówienie treści dzieła uwypukliłoby ten aspekt, wymaga jednak osobnego opracowania.

Literatura przedmiotu /wybrane pozycje/:

1. O'Connor Bernard: The History of Poland. London 1698 Vol. 1-2.
2. Blumberg Baruch S., Blumberg Jean L.: Bernard Connor /1666 - 1698/ ...and Ankylosing Spondylitis. - Journal of the History of Medicine and Allied Sciences. 1958 T. 13 nr 3.
3. The Concise Dictionary of National Biography. Oxford 1961 Part 1.
4. Podgórska-Klawe Zofia: Bernard O'Connor, lekarz nadworny Jana Sobieskiego, autor dzieła "The History of Poland" / W 300 rocz-

- nicę jego urodzin/. - Archiwum Historii Medycyny 1966 T. 29
zesz. 1-2.
5. Szpilczyński Stanisław: Bernard O'Connor o zdrowotności i higienie w Polsce u schyłku XVII wieku oraz jego zapatrywania na strukturę ludzkiego organizmu. - Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 1974 R. 19 nr 2.
  6. Sarnecki Kazimierz: Pamiętniki z czasów Jana Sobieskiego. Działariusz i relacje z lat 1691-1696. Oprac. J. Woliński. Wrocław 1958.
  7. Niesiecki Kasper: Herbarz Polski. Lipsk 1841. T. 8.
  8. Konopczyński Władysław: Dzieje Polski nowożytnej. Warszawa 1936. T. 2.
  9. Wójcik Zbigniew: Historia powszechna XVI-XVII w. Warszawa 1973.
  10. Czapliński Władysław, Długosz Józef: Życie codzienne magnaterii polskiej w XVII wieku. Warszawa 1976.

ANNA ZAGÓRSKA

BIBLIOTEKA INSTYTUTU FILOLOGII ANGIELSKIEJ UMCS

Powstanie Biblioteki Zakładowej Instytutu Filologii Angielskiej /IFA/ UMCS łączy się z powołaniem w roku 1963 Zakładu Języka Angielskiego przy Katedrze Języka Polskiego. Pierwotnie księgozbiór, który w pierwszym roku akademickim działalności nowego zakładu osiągnął cyfrę 780 pozycji, mieścił się w dwóch pomieszczeniach, pokojach 131 i 132 w budynku Humanistyki, które służyły równocześnie jako gabinety dla pracowników. Biblioteka prowadzona była przez asystentów, odpowiedzialnych za gromadzenie zbiorów, prowadzenie inwentarza księgozbioru oraz za wypożyczenia. W tym okresie anglistyka nie dysponowała:

jeszcze czytelnią. Jej zorganizowanie stało się możliwe dopiero w roku 1965, gdy Zakład uzyskał nowe pomieszczenie. Prowadzenie biblioteki należało do obowiązków asystentów i stażystów zakładu do momentu, gdy na etatach bibliotekarzy zatrudniono pracowników naukowo-technicznych. Byli nimi kolejno mgr Krystyna Marczak i mgr Kazimierz Parfianowicz.

Od momentu powołania Instytutu Filologii Obcych sala 301 spełniała rolę magazynu i czytelnia dla dwóch zgromadzonych w niej księgozbiorów - anglistycznego i rusycystycznego. Wzrastająca liczba studentów oraz coraz większa liczba pozycji księgozbioru umożliwiły zatrudnienie bibliotekarki. Pierwszym etatowym pracownikiem była mgr Barbara Strąkowska, a od lutego 1975 roku mgr Danuta Sarzyńska. Dodatkowo dyżury w czytelni pełnili nadal asystenci anglistyki i rusycystyki. Na początku roku akademickiego 1975/76 IFA uzyskał pomieszczenia, które wreszcie w większym stopniu mogły odpowiadać potrzebom biblioteki /księgozbiór liczył wtedy już niemal 9 tysięcy pozycji/. Od tego momentu biblioteka mieści się w pokojach 318, 338 i 339. Sala 318, dysponująca 55 miejscami, służy jako czytelnia dla studentów i pomieszczenie dla katalogów, oraz niektórych słowników i encyklopedii. W pozostałych pokojach, które połączone są z czytelnią, znajdują się magazyny książek oraz stanowiska pracy bibliotekarzy. Obecnie w Bibliotece IFA zatrudnione są trzy osoby. Do nich należy obsługiwanie czytelników, opracowywanie księgozbioru, prowadzenie działalności informacyjnej; natomiast za zakup nowych pozycji odpowiedzialni są nadal pracownicy instytutu.

Księgozbiór biblioteki IFA liczy obecnie ponad 10 600 woluminów druków zwartych oraz 140 tytułów czasopism /80 periodyków pochodzi z prenumeraty, 60 przekazuje do depozytu Biblioteka

Główna UMCS/. Większość z posiadanych tytułów - to czasopisma zagraniczne. Księgozbiór uzupełniają kopie kserograficzne podręczników oraz zbiór mikrofilmów z rzadkich i trudno dostępnych pozycji wykorzystywanych w badaniach pracowników instytutu.

Dynamiczny wzrost biblioteki, obsługującej wciąż rosnącą liczbę studentów, odzwierciedlony jest w cyfrach ukazujących wzrost księgozbioru. I tak np. do końca roku akademickiego 1966/67, czwartego roku istnienia zakładu, księgozbiór liczył niewiele ponad 3 tys. woluminów. Przez następne cztery lata akademickie wzrósł o przeszło 2 500 pozycji, a do końca roku akademickiego 1974/75 wynosił już niemal 9 tys. pozycji, bogacąc się o ponad tysiąc książek rocznie.

Źródła pochodzenia księgozbioru - to w znacznym stopniu dary instytucji takich jak British Council, Ambasada Amerykańska, czy też osób prywatnych, głównie cudzoziemców zatrudnionych na etatach wykładowców w instytucie, oraz zakup. W ostatnim roku na ponad tysiąc pozycji wpisanych do inwentarza 1/3 stanowią dary. Należy przypuszczać, iż liczba ta ulegnie wzrostowi w związku z napływającymi z Ambasady Amerykańskiej materiałami dla mającego powstać Zakładu Amerykanistyki.

Aktualnie w księgozbiorze wyodrębnione są następujące działy: literatura amerykańska, literatura angielska /teksty i opracowania/, językoznawstwo, podręczniki do praktycznej nauki języka angielskiego, encyklopedie, słowniki i bibliografie. Księgozbiór obejmuje również pozycje z literatury powszechnej, z teorii literatury oraz podręczniki historii W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych. Liczba tomów w granicach kolejnych działów odpowiada w zasadzie potrzebom określonym przez program studiów. I tak w selekcjach mieszczących teksty literackie i krytykę najliczniej

reprezentowani są pisarze współcześni, podczas gdy wcześniejsze epoki uwzględnione są w mniejszym zakresie, głównie przez nazwiska mające istotne znaczenie dla historii literatury poszczególnych okresów.

W dziale językoznawczym najliczniej reprezentowane jest językoznawstwo ogólne, a szczególnie fonologia generatywna. Dział ten szczyli się posiadaniem do niedawna unikalnych w Polsce podręczników, a także innych najnowszych materiałów z dziedziny fonologii. Językoznawstwo kontrastywne i historyczne - to pozostałe sekcje działu książek językoznawczych.

W związku z wprowadzeniem nowego przedmiotu nauczania dla studentów anglistyki: zajęć z kultury Anglii i USA, ciągle powiększany jest niegdyś skromny dział zawierający materiały na temat zjawisk społecznych i politycznych państw anglo-saskich. Dokonywane są stałe uzupełnienia działu podręczników i tekstów do praktycznej nauki języka. Nowe nabytki odzwierciedlają osiągnięcia w dziedzinie metodyki nauczania jak i jej praktycznego zastosowania.

W pierwszych kilku latach księgozbiór opracowywany był przez asystentów zakładu, nie przygotowanych do obsługi biblioteki. Wtedy też założono jeden katalog, alfabetyczny, który niewątpliwie nie daje łatwego wglądu w księgozbiór. Wraz z powiększaniem się liczby woluminów praca nad uzupełnieniem katalogów o katalog przedmiotowy stawała się coraz bardziej konieczna. Została ona podjęta przez zatrudnionych obecnie bibliotekarzy i niebawem będzie ukończona.

Z Biblioteki IFA korzystają pracownicy i studenci instytutu, oraz niewielka grupa czytelników reprezentujących inne wydziały uniwersytetu. Obecnie zarejestrowanych jest około 350 czytelników.

Średnio biblioteka udostępnia 160 pozycji dziennie, co zamyka się cyfrą około 30 tysięcy wypożyczeń w ciągu roku. Użytkownicy korzystają głównie z podręczników i tekstów, z których przygotowują się do zajęć. Wypożyczają także nowe nabytki z dziedziny beletrystyki oraz zapoznają się z aktualnymi czasopismami. Do najczęściej wykorzystywanych pozycji w bibliotece zakładowej należą podręczniki do zajęć dydaktycznych, słowniki oraz wydawnictwa typu encyklopedycznego.

Czytelnik może korzystać z wybranej książki albo na miejscu, w czytelni, albo wypożyczając ją do domu. Podręczniki udostępniane są tylko systemem wypożyczeń "na noc", tzn. muszą być zwrócone następnego dnia w chwili otwarcia biblioteki. Inne pozycje mogą być wypożyczone na dłuższy okres.

Biblioteka instytutowa prowadzi także działalność informacyjną. Studentom udostępnia się sporządzane regularnie listy nowych nabytków. W obecnym roku akademickim w czytelni biblioteki IFA urządzona została wystawa najnowszych książek dotyczących metodyki nauczania języków obcych. Przedstawione materiały pochodziły z British Council, a wystawa połączona była z odczytem wygłoszonym przez pracownika instytutu, dr Ewę Hoffman. W ramach działalności informacyjnej pracownicy biblioteki udzielają odpowiedzi na kwerendy, pomagając czytelnikom w zestawianiu bibliografii.

IRENA PAWELEĆ

RECENZJA:

**BRANLEY GERALD: WORLD TRENDS IN LIBRARY EDUCATION. LONDON:
CLIVE BINGLEY 1975 8° 254 s.**

Współczesność wyrzuciła bibliotekom całego świata nowe zada-

nia w zakresie nauki, oświaty i kultury. Odpowiednie przygotowanie fachowe pracowników tych instytucji jest zagadnieniem bardzo istotnym i wymaga szczególnej troski. W efekcie bowiem wiedza i umiejętności bibliotekarzy decydują o właściwym wykorzystaniu wielomilionowych zbiorów bibliotek i zawartych w nich informacji. Kształcenie bibliotekarzy jest dziś problemem bardzo aktualnym i szeroko dyskutowanym w fachowym piśmiennictwie światowym.

Kwestię tę podejmuje również G. Bramley w książce "Światowe tendencje w kształceniu bibliotekarzy". Książka jest szerokim przeglądem historii i kierunków kształcenia bibliotekarskiego w świecie. Rozważania dotyczą Anglii, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Australii, Nowej Zelandii, krajów skandynawskich, Niemieckiej Republiki Federalnej. Z krajów socjalistycznych autor omawia tylko Związek Radziecki i Niemiecką Republikę Demokratyczną. Sporo uwagi poświęca kształceniu bibliotekarzy krajów rozwijających się, w tym szczególnie afrykańskich. Najbardziej szczegółowe rozważania dotyczą angielskiego obszaru językowego. Z uwagi na ograniczone wyborem autora źródła, przedstawiony obraz jest na pewno niepełny. Mimo to prezentowany materiał jest tak ogromny i różnorodny, że nie sposób go w tym miejscu dokładniej przeanalizować. Rozwój różnych form kształcenia bibliotekarzy wiąże autor z generalnym prawnym porządkowaniem spraw bibliotek w poszczególnych krajach, i tak np. w Anglii przełomowe znaczenie miało wydanie ustawy bibliotecznej w 1964 r. Ogólnie rzecz biorąc jedną z najbardziej znamienitych cech współczesnego kształcenia bibliotekarskiego jest powstanie całego szeregu szkół przygotowujących do tego zawodu. Są to formy kształcenia na różnym poziomie zawodowym jak również studia uniwersyteckie. Istotną sprawą jest właściwe opracowanie odpowiednich programów kształcenia i umieszczenie w

nich nowoczesnych treści. Obok przedmiotów dotychczas wykładanych miejsce swoje znajdują organizacja i zarządzanie, informatyka. Osobny problem stanowi kształcenie kadr dla potrzeb informacji naukowej. Dyskutuje się, czy zagadnienia z zakresu informacji powinny być wykładane w ramach normalnych kursów przedmiotów bibliotekoznawczych, czy równoległe z nimi. Osobny rozdział stanowi kształcenie bibliotekarzy dla różnych typów bibliotek, chociażby takich jak biblioteki dziecięce.

Autor przytacza szereg wypowiedzi innych specjalistów metodyki nauczania w szkołach bibliotekarskich, którzy postulują powszechniejsze prowadzenie zajęć metodami nietradycyjnymi z uwzględnieniem większej samodzielności pracy studentów.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że książka Bramley'a, zawiera dużo materiału faktograficznego i porównawczego z zakresu kształcenia bibliotekarzy w świecie. Na tle przeszłości wprowadza we współczesne tendencje rozwojowe tego kształcenia, jego organizację, zadania i metody.

MARIA WILCZYŃSKA

KRONIKA BIBLIOTEKI UMOS /1 VII - 31 XII 1976 r./

II półrocze 1976 r. obfitowało w liczne zmiany organizacyjne. W trosce o usprawnienie pracy dyrektor biblioteki powołał z dniem 1 września br. stałe komisje biblioteczne, ustalając jednocześnie ich skład osobowy oraz problemowy zakres pracy. Wznowiono systematyczne szkolenie pracowników na cotygodniowych zebraniach oraz dokonano szeregu przesunięć w ramach stanowisk służbowych.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W dniach 1 XI - 30 XII br. mgr Stanisława Wojnarowicz przebywała w Moskwie na kursie pracowników informacji naukowo-technicznej krajów RWPG, zorganizowanym przez Instytut Podwyższania Kwalifikacji Pracowników Informacji przy WINITI. Kurs został zakończony obowiązkowymi egzaminami.

25 X odbyło się w bibliotece zebranie szkoleniowe ogółu pracowników z udziałem zaproszonych gości z innych bibliotek lubelskich, zorganizowane przez Zarząd Koła Miejskiego SBP z następującym programem:

- sprawozdanie z wycieczki Koła Miejskiego SBP do bibliotek wrocławskich - mgr Krystyna Krzyżanowska /Biblioteka KW PZPR/;
- problematyka Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie za lata 1974 - 1976 - mgr Jan Wiśliński /Biblioteka KUL/.

11 X odbył się odczyt dr Andrzeja Węgrzynowicza z Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych na temat sytuacji polityczno-gospodarczej kraju, zorganizowany przez OOP PZPR.

W II półroczu br. dyrekcja biblioteki, na wniosek Bibliotecznej Komisji Szkoleniowej, zorganizowała kurs szkoleniowy dla następujących grup pracowników służby bibliotecznej: bibliotekarzy, młodszych bibliotekarzy, starszych magazynierów i magazynierów. Kierownictwo kursu powierzono mgr Mieczysławie Adrianek. Program szkolenia był i jest realizowany na cotygodniowych zebraniach. Tematyka zebrań przedstawiała się jak następuje:

- 15 XI, mgr Maria Jasienowicz - Biblioteki w Polsce Ludowej; definicje, zakres praw i obowiązków, ustawa biblioteczna, rodzaje bibliotek.
- 22 XI, mgr Mieczysława Adrianek - Wybrane zagadnienia z histo-

rii bibliotek polskich.

- 29 XII, mgr Sabina Flanczewska - Rola książki dawnej i współczesnej.
- 6 XII, mgr Maria Jasienowicz - Podstawowe akty prawne dotyczące bibliotek polskich.
- 13 XII, mgr Stefan Pawelec - Biblioteki resortu Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Techniki.
- 20 XII, mgr Teresa Gaworczyk - Biblioteka Narodowa, jej zadania i obowiązki.

W ramach samokształcenia 14 pracowników brało udział w wy-cieczce szkoleniowej, zorganizowanej przez Zarząd Koła Miejskiego SBP w Lublinie, do bibliotek wrocławskich: Ossolineum, Biblioteki Uniwersyteckiej i Politechniki /29 IX - 1 X/.

Pracownicy biblioteki, w tym przede wszystkim bibliotekarze dyplomowani, w dalszym ciągu aktywnie uczestniczyli w realizacji programu dydaktycznego zaocznych studiów Bibliotekoznawstwa i informacji naukowej UMCS, prowadząc wykłady i ćwiczenia na I, II i III roku: mgr Mieczysława Adrianek: Historia książki i jej funkcji społecznej - biblioteki, mgr Teresa Batorska: Bibliografia, mgr Maria Bownik: Bibliotekarstwo - katalogi rzeczowe, mgr Sabina Flanczewska: Historia książki i jej funkcji społecznej, mgr Teresa Gaworczyk: Informacja naukowa, mgr Maria Jasienowicz: Bibliotekarstwo - zagadnienia ogólne, gromadzenie zbiorów, magazynowanie, mgr Jadwiga Olczak: Bibliotekarstwo - opracowanie alfabetyczne zbiorów, mgr Maria Wilczyńska: Metodyka i organizacja czytelnictwa. Mgr Wiesława Fajks prowadziła ćwiczenia z fotografiki dla studentów I roku archeologii UMCS.

Na kursie kwalifikacyjnym dla bibliotekarzy bibliotek szkolnych, zorganizowanym przez IKNiBO w Lublinie, zajęcia dydaktyczne

z tematu: Nauka o bibliotece prowadziła mgr Maria Wilczyńska.

W ramach pomocy dla innych województw pracownicy Biblioteki prowadzili wykłady z zakresu bibliotekarstwa na zajęciach fakultatywnych, zorganizowanych przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Zamościu dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Józefowie Biłgorajskim. Wykłady prowadziły: mgr Joanna Miketta: Rola książki i biblioteki w przemianach społecznych, gospodarczych, oświatowych i kulturalnych kraju, mgr Sabina Flanczewska: Rozwój sztuki wydawniczej w przekroju historycznym; rodzaje wydawnictw wchodzących w skład zbiorów bibliotecznych, mgr Barbara Bulicz: Budowa współczesnej książki, mgr Zofia Milaniuk: Teoretyczne podstawy klasyfikacji zbiorów bibliotecznych.

Na terenie biblioteki zajęcia fakultatywne z zakresu bibliotekarstwa dla uczniów klas licealnych prowadził Oddział Informacji Naukowej; przeszkolono 2 grupy, łącznie 51 osób.

Począwszy od października odbywały się w bibliotece zajęcia z przysposobienia bibliotecznego, zorganizowane przez Oddział Prac Naukowych i Dydaktycznych. Akcja objęła 94 grupy dydaktyczne - 1891 studentów pierwszych lat wszystkich kierunków studiów. Zajęcia prowadziły: mgr mgr Mieczysława Adrianek, Halina Maliszewska, Zofia Milaniuk, Teresa Batorska, Teresa Gaworczyk, Maria Wilczyńska, Regina Schreiter.

Na praktykach wakacyjnych przebywało w bibliotece 15 grup studentów o łącznej liczbie 106 osób, w tym - 23 studentów stacjonarnych i zaocznych instytutów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej uniwersytetów: Jagiellońskiego w Krakowie, Śląskiego w Katowicach, im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz im. B. Bieruta we Wrocławiu, 39 studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS, 44 studentów Wydziału Humanistycznego UMCS.

Dnia 26 XI mgr Sabina Flanczewska wygłosiła w Klubie MPiK odczyt pt. Najbardziej interesująca książka Biblioteki UMCS, w ramach cyklu "Biblioteki lubelskie prezentują", zorganizowanego przez Zarząd Okręgu SRP.

8 XII mgr Maria Wilczyńska mówiła o roli książki we współczesnej kulturze - na seminarium szkoleniowym dla kierowników filii bibliotecznych rejonu Bełżyc, Kraśnika i Opola, które odbyło się w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu Lub.

Mgr Stanisława Dąbek z Gabinetu Muzycznego Oddziału Zbiorów Specjalnych biblioteki zorganizowała następujące audycje słowno-muzyczne z płyt:

- muzyka ludowa narodów europejskich i pozaeuropejskich, dla mieszkańców Państwowego Domu Rencistów w Lublinie, 16 VII i 19 IX;
- powiązania poezji z muzyką, dla studentów filologii polskiej, 22 IX;
- muzyka okresu romantyzmu, dla uczniów liceum ogólnokształcącego, 25 IX.

WYSTAWY

W II półroczu br. staraniem Oddziału Zbiorów Specjalnych i Oddziału Informacji Naukowej zostały zorganizowane następujące wystawy tematyczne i okolicznościowe:

- Biblioteki w ilustracji, 30 IX - 19 X,
- Lenin w grafice polskiej, 3 - 17 XI,
- Sceny baletowe; muzyka kompozytorów obcych, 1 - 31 XII,
- W 35 rocznicę powstania PPR, 1 - 31 XII,

Ponadto Oddział Informacji Naukowej urządził 4 wystawy nabytków polskich i obcych.

Wystawa objazdowa Drukarstwo polskie IV - XVIII w. eksponowana była w dniach 20 XI - 8 XII w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu Lub.

Na terenie biblioteki prezentowano również kilka ekspozycji złożonych ze zbiorów pozabibliotecznych:

- wystawa książki angielskiej, zorganizowana przez: The British Council, Warszawa, Bibliotekę Główną UMCS i PP Dom Książki w Lublinie, 15 - 22 X,
- grafika Zbigniewa Józwicka ; 22 X - 3 XI,
- reprodukcje Andriollego; wystawa zorganizowana przy współudziale Muzeum Lubelskiego, 17 XI - 3 XII,
- wystawa sprzętu i odczynników biochemicznych, przygotowana przez organizatorów XIV zjazdu Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, 1 - 5 II.

WYCIECZKI

W okresie sprawozdawczym biblioteka przyjęła 21 wycieczek, liczących łącznie 441 osób. Wśród zwiedzających byli goście z Anglii, Austrii, Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego. Najliczniejszą grupę stanowiła młodzież szkolna. Zwiedzali bibliotekę, interesując się jej organizacją i działalnością również bibliotekarze, nauczyciele wakacyjnych kursów przedmiotowych, naukowcy z różnych ośrodków krajowych oraz pracownicy placówek kulturalno-oświatowych.

ŻYCIE SPOŁECZNE

W minionym okresie pracownicy biblioteki uczestniczyli w konferencjach i zjazdach specjalistycznych. Odnotować tu należy udział

mgr Stanisławy Dąbek w II Sympozjum przedstawicieli ośrodków dokumentacji i bibliotek muzycznych krajów socjalistycznych, zorganizowanym przez Bibliotekę FWSa w Katowicach /Kraków - Katowice, 27 - 30 IX/; mgr mgr Sabiny Flanczewskiej i Ewy Zaremby w II Ogólnopolskiej konferencji historyków kartografii, z uwagi na omawianą m.in. problematykę katalogowania zbiorów kartograficznych /Warszawa, 5 - 6 XI/; większej grupy pracowników biblioteki w sesji bibliotekarskiej, zorganizowanej przez Zarząd Okręgu SBP oraz Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Łopacińskiego /Lublin, 9 - 10 XI/; mgr Mieczysławy Adrianek w dorocznym posiedzeniu komitetu redakcyjnego "Studiów o Książce" /26 XI/; mgr Stefana Pawelcu, wicedyrektora biblioteki, w seminarium na temat "Działalność i wydawnictwa informacyjne Institute for Scientific Information z Filadelfii", zorganizowanym przez Ośrodek Informacji Naukowej PAN /Warszawa, 7 - 8 XII/;

RUCH SŁUŻBOWY

Przestali pracować, odchodząc na własną prośbę niżej wymienieni: mgr Jadwiga Markowska, mł. b-karz /11 VIII/, Irena Babiarcz, 1/2 etatu, magaz. /17 VIII/, Józefa Kot, prac. obsługi /22 VIII/, Alina Juran, magaz. /1 IX/, Ewa Kozłowska, magaz. /1 IX/, Anna Weinper, mł. b-karz /16 IX/, Elżbieta Zdun, magaz. /16 IX/, mgr Jadwiga Skibińska, st. b-karz /30 IX/, Anna Stachel, mł. b-karz. /31 X/, Zbigniew Biegalski, magaz. /15 XII/.

N o w o z a t r u d n i e n i a:

mgr Małgorzata Izdebska, mł. b-karz /12 VII/, Barbara Wodecka, mł. b-karz /15 VII/ - zastępstwo, Halina Rzedzicka, mł. m-karz /16 VIII/ - zastępstwo, mgr Ryszard Setnik, mł. b-karz /1 IX/, mgr Anna

Broda, mł. b-karż /1 IX/ - zastępstwo, Barbara Kubicka, mł. b-karż, 1/2 etatu /10 IX/, Zofia Staszczak, prac. obsł. /11 IX/, Stanisław Gnatiuk, kier. adm. /20 IX/, Ryszard Kapłański, magaz. /29 IX/, Małgorzata Dybko, mł. b-karż, 1/2 etatu /1 X/, mgr Urszula Sił, mł. b-karż /1 X/, Maria Stachel, mł. b-karż, 1/2 etatu /7 X/ - zastępstwo, Urszula Gosławska, mł. b-karż /1 XI/, Halina Capała, stażystka /6 XI/, Janina Wróbel, goniec /10 XII/.

P r z e n i e s i e n i a s ł u ż b o w e objęły następujących pracowników:

mgr Irena Kopruckowiak, z Oddziału Katalogów do Oddziału Opracowania Wydawnictw Ciągłych, /10 IX/, Anna Wioncek, z Oddziału Opracowania Druków Zwartych Nowych do Biblioteki Instytutu Mikrobiologii i Biochemii /11 IX/, mgr Maria Wilczyńska, z Oddziału Opracowania Wydawnictw Ciągłych do Oddziału Informacji Naukowej /30 X/, mgr Halina Chorążyczewska, z biblioteki Instytutu Mikrobiologii i Biochemii do Oddziału Opracowania Wydawnictw Ciągłych /2 XI/, mgr Zdzisław Dobrzański, z kierownictwa Oddziału Opracowania Wydawnictw Ciągłych do Oddziału Prac Naukowych i Dydaktycznych /20 XI/, Justyna Żulińska, z Oddziału Bibliotek Zesładowych Biblioteki Głównej do biblioteki Instytutu Chemii Organicznej /1 XII

AWANSE, ODZNACZENIA, NAGRODY.

W II półroczu br. awanse połączone ze zmianą stanowisk objęły 50 pracowników, natomiast podwyżki do pensji otrzymało 21 osób.

- Na stanowisko starszego kustosa dyplomowanego: mgr Jadwiga Olczak, kustosz dyplomowany;

- ze starszego bibliotekarza na kustosa: mgr mgr Agnieszka

Czypionka, Eugenia Koprianiuk, Janina Marczuk, Stanisława Boro-
wska, Danuta Chwiećko, Joanna Wasilewska;

- z bibliotekarza na starszego bibliotekarza: mgr mgr Bar-
bara Bulicz, Joanna Bystrek, Bartłomiej Dobrzański, Danuta Gło-
wacka, Danuta Krzowska, Aleksandra Wójcik, Ewa Zaremba;

- z bibliotekarza na młodszego dokumentalistę: mgr Barbara
Nowosad;

- z młodszego bibliotekarza na bibliotekarza: mgr mgr Elżbie-
ta Kuźma, Alina Siczek, Grażyna Świech, Romualda Waszczyńska;

- z młodszego bibliotekarza na magazyniera: Ewa Bandura,
Hanna Golonka, Elżbieta Świder;

- z młodszego bibliotekarza na młodszego dokumentalistę:
mgr mgr Elżbieta Cios, Halina Chorążyczewska, Ewa Iwanowska -
Sobiesiak, Urszula Gaszyńska, Wiesława Gmiterek, Przemysław Kar-
czewski, Eugeniusz Mitaszko, Maria Osior, Lucyna Pomorska, Tere-
sa Szałata, Felicja Trembaczowska, Justyna Żulińska;

- z młodszego bibliotekarza na młodszego konserwatora: Mał-
gorzata Dąbrowska, Aleksandra Dziewulska, Tadeusz Paszkowski,
Grażyna Ziętek;

- z magazyniera na młodszego bibliotekarza: Ewa Łowczak,
Halina Derecka, Elżbieta Kiejsznia, Renata Owadowska, Helena Rysz-
ko, Liliana Wojciechowicz;

- z magazyniera na starszego magazyniera: Ewa Dmitręwicz,
Anna Golc;

- z młodszego bibliotekarza na starszego magazyniera: Maria
Andrzejewska, Genowefa Drzewiecka, Maria Kubiś, Anna Namięta.

Z dniem 1 X br. w związku z nowymi nominacjami ukształtowała
się następująca obsada stanowisk kierowniczych Biblioteki UMCS:

dyrektor: dr Zdzisław Kowalski, st. kust. dypl.

wicedyrektor: mgr Stefan Pawelec, st. kust. dypl.

Kierownik Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów: mgr Joanna

Miketta, kustosz,

" Oddziału Opracowania Druków Zwartych Nowych: mgr Jadwiga Olczak, st. kust. dypl.,

" Oddziału Opracowania Wydawnictw Ciągłych: mgr Irena Koprucki, kustosz,

" Oddziału Udostępniania Zbiorów: mgr Stefania Fedorko, st. kust. dypl.

" Sekcji Czytelní: Izolda Kęsik, kustosz,

" Oddziału Magazynów i Konserwacji Zbiorów: mgr Artur Iskrzycki, kustosz,

" Oddziału Katalogów: mgr Maria Bownik, kustosz,

" Oddziału Informacji Naukowej: mgr Teresa Gaworczyk, kust. dypl.,

" Oddziału Prac Naukowych i Dydaktycznych: mgr Mieczysław Adrianek, st. kust. dypl.,

" Oddziału Bibliotek Zakładowych: mgr Krystyna Bilka, kustosz,

" Oddziału Zbiorów Specjalnych: mgr Sabina Flanczewska, st. kust. dypl.,

" Pracowni Reprograficznej: mgr Wiesława Fajks, kustosz,

" Samodzielnej Sekcji Administracji: Stanisław Gnatiuk,

" Biblioteki Filii UMCS w Rzeszowie: mgr Alicja Nowakowska -Cieplak, kustosz.

Po dwudziestu latach wzorowej pracy w Bibliotece Głównej UMCS Złote Krzyże Zasługi otrzymały: mgr Jadwiga Olczak w dniu

inauguracji roku akademickiego, mgr mgr Teresa Batorska i Teresa Gaworczyk w Dniu Nauczyciela. Mgr Wiesława Fajks otrzymała w Dniu Nauczyciela Medal Komisji Edukacji Narodowej, mgr Krystyna Bilska za działalność społeczną w ZNP otrzymała Złotą Odznakę ZNP. Dyrektor Biblioteki Głównej UMCS, dr Zdzisław Kowalski został odznaczony Honorową Odznaką za Zasługi dla Lubelszczyzny.

Z okazji inauguracji roku akademickiego nagrody otrzymało 69 pracowników biblioteki na łączną sumę 63 000 zł., w tym:

- bibliotekarze dyplomowani - 9 osób,
- pracownicy służby bibliotecznej - 45 osób,
- pracownicy techniczni - 5 osób,
- pracownicy administracji i obsługi - 10 osób.

Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

2913 | 24

CZASOPISMA

1976

Znak wydawnictwa Biblioteki UMCS: Zbigniew Józwiak

Druk. UMCS, zam. 330/77, n. 200, f. A5